

С. К. Кілессо

Белелюбський Микола Аполлонович

БЕЛЕЛЮБСЬКИЙ Микола Аполлонович (01(13). 03. 1845, Харків – 04. 08. 1922, Петроград, нині С.-Петербург) – інженер-мостобудівник. Племінник [В. Іконникова](#). Дійсний член Рос. Імператор. АМ (1895). Почес. д-р інж. н. у Німеччині. Закін. С.-Петербур. інститут інж. шляхів сполучення (1867), де відтоді й працював: викл., від 1873 – проф., від 1874 – зав. мех. лаб. Один із засн. та викл. Жін. політех. курсів, викл. С.-Петербур. гірн. інституту, Інституту цивіл. інженерів. Від 1874 – секр. Товариства надання допомоги студентам. Серед перших робіт – заміна дерев'яних мостів залізними на Микол. залізниці (1869–81). У 1905 обраний дир. Інституту інж. шляхів сполучення, але від посади відмовився. Від 1912 – президент Міжнар. товариства з розробки методів випробування в'язучих речовин, металів та ін. матеріалів. Організатор бюро у складі мех. лаб. при Інституті інж. шляхів сполучення та засн. ж. «Цемент, его производство и применение». Від 1902 – проф. Київ. політех. інституту. Від 1918 жив і працював у Парижі. Винайшов і впровадив у будівництво вільні поперечні балки та ферми з ромбіч. решітками, одним із перших вивчав властивості залізобетон. конструкцій і розробив тех. умови для їх проектування й виконання залізобетон. робіт. Велику увагу приділяв естетиці унікал. інж. споруд, що стали символами нової архітектури. Заклав основи для широкого застосування типових прогонних конструкцій мостів (1884). За проектами Б. споруджено низку мостів оригінал. конструкцій (понад 100 проектів, заг. довжина мостів – понад 17 км; через Каму, Оку, Неву, Амудар'ю, Іртиш, Білу, Уфу, Волхов, Неман, Селенгу), серед них: двоярусний металевий міст через Дніпро в Катеринославі (нині Дніпропетровськ, 1883–84) завдовжки 1,25 км; металевий міст через р. Інгулець (1884), що мав прогон 94,5 м, який було перекрито напівпараболіч. фермою з дворозкісною решіткою; двопронний металевий міст через Русанівську

протоку в Києві (1904–06; використано двохарнірні арки з затяжкою і прогоном 101 м; співавт. інж. М. Кривошеїн). Консультував проект залізобетон. маяка заввишки 39 м у Миколаєві (1903, автори О. Баришников і М. П'ятницький). Під керівництвом Б. розроблено тех. умови випробування цементів та ін. буд. матеріалів.

Фотоілюстрації

Основні праці

Об употреблении литого железа взамен сварочного // Тех. сб. 1882. № 12; Курс строительной механики. С.-Петербург, 1885; Механическая лаборатория за 1875–1886 гг. С.-Петербург, 1886; Из мостовой практики. Свободная проезжая часть и жесткость пролетного строения. К., 1894; Что не знают за границей о русских мостах? // ЖМПС. 1911. Кн. 4.

Рекомендована література

1. Богуславский Н. Б. 50-летие инженерной учебной деятельности Н. А. Белелюбского. Москва, 1917;
2. Сергеева О. П. Н. А. Белелюбский (1845–1922): Библиогр. указ. Москва, 1951;
3. Лопатто А. Э. Н. А. Белелюбский: Жизнь и творчество. Москва, 1975;
4. Ясиевич В. Е. Архитектура Украины на рубеже 19–20 веков. К., 1988;
5. Выдающиеся инженеры и ученые железнодорожного транспорта. Москва, 1990.

Бібліографічний опис:

Белелюбський Микола Аполлонович / С. К. Кілессо // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-39035>. – Останнє поновлення : 2016.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).